

peal on, kost meie mõda sõidame. Eilm ja mõistus on immelikkult küll mõnnikord just teine teise vastu.

Agga mikspärrast jookseb siis se ma päwa ümber? Se on jo algmissest seddawisi lodud. Kuida se suur Eng: ländler Newton (loe: Njuton), kes 200 aasta ees elas ja üks neist kõige suremist mõtlejist siin ma peal oli ja se kõige innimesse suggule auts elas, leidis, on kõige se mas ilma läbbi otsast otsani se suur säedus wälja wallatud, et itka üks asii teist külge tõmbab, ja sedda kangemast, midda surem ta isse on. Newton, deidakse, istus omma robhu aja sees ühhe duna pu all; tulli äkkitselt tule õhn ja rapputas ühte duna lahti; õun kukkus mahha, Newton allas järrele mõtlema, mikspärrast ta siis küll just mahha pididi kukkuma, ja ei mitte taewa pole, ehk wiltu ehk kühugi mõjale. Sellel mõtte sees, ja sellel weikse asja jures, kos üks teine ühtegi pollets mõttelnud, leidis ta siis sedda suurt säedust, kes taewast ja maad üllewal kaännab, kes tähte tähhe külge, kui pörmukest pörmukesse külge sõbbralikkult kiinirab, et üks ühte ja teine teist üllespeab, täielisfeks teeb ja kaännab ja oiab, kui mees naist ja naine meest. Sellel säedusse järrele tõmbab ka siis nüid se päaw, mis poolsteist millioni korda surem ja kangem on, kui meie ma, tedda ennese ümber se ilmatu rumi sees, mis taewaks kutsune, ja kos se ma, kõige omma suruffega weike selle vastu kui üks tolmü pörmukenne, iggalt poolt lahti ja pri se päwa külge tõmbamisse wäe peal õljub. Meie ma siise on ka sedda samma külge tõmbamisse wägge lodud, ja ka weel ühte teist wägge, se on: ühte puhku otselohhe eddasi leinnata, kui tedda kegi ei peaks. Agga nüid oiab se päwa külge tõmbamisse jõud

ehk wäggi tedda allati enda pole, ilma siiski, et ta sedda ma eddasi lendamisse jõudu opis ärra wõita ja sedda meie maad siis kogguniste enda külge tõmmata jõuaks. Se ma eddasi lendamisse jõud ei olle jälle omi malt poolt ka nõnda suur, et ta einast sest päwa külge tõmbamisse wäest opis lahti tehha kohtaks, ja mis tulleb siis sest? Mis muud, kui sedda, et ta itka allati, õõd kui päwad einast päwa ümber kerutab, üks aasta kui teinegi aasta, kuida sedda jo algmissest lodud on. Et agga ka meie ma enda külge tõmbab kõiki, mis temma liggidal on, sedda wõid sa igga silma pilk nähha. Lasse üks kiwü kääst lahti tule peale, kas ei kukku ta mahha, kui se õungi seal Newtoni ajas? Agga mis pärrast? Mis pärrast muidu, kui ükspäinis sepärrast, mis Newtoni ütles, et se ma, mis mittu millioni korda sest kiwüist surem on, tedda külge tõmbab. Se ma tõmbab igga ühte tippukest se kiwü ehk mugü asja külges, kellest se kokku pantud on, enda pole, ja sellest se siis ka tulleb, et midda surem üks asii on, ehk midda rohkem tippukeist ehk siisikonda temmal on, kes tedda wälja tewad, sedda raskem temma isse ka on. Sealtep se raskus siis nüid igga asjale tulleb, muidu tedda ei oleks. Et nüid siis se ma nõnda wiisi kõiki enda küljes peab ja enda külge tõmbab, mis agga ial temma külges tõmbamisse liggidalle ullatab ja temmast weiksem ja nõrgem on, siis ei kukku ka meie temmast ärra, ehk küll meid temma küljes, temma ümberpöramisse pärrast kord sedda wiisi, kord teist wiisi seisma näikse, kui käärsed ühhe terra küljes, kord üllewal, ja kord all, ja kord libbamisi temma külje peal. Meie ma peal, mis, kui sa tedda kaugele taewa